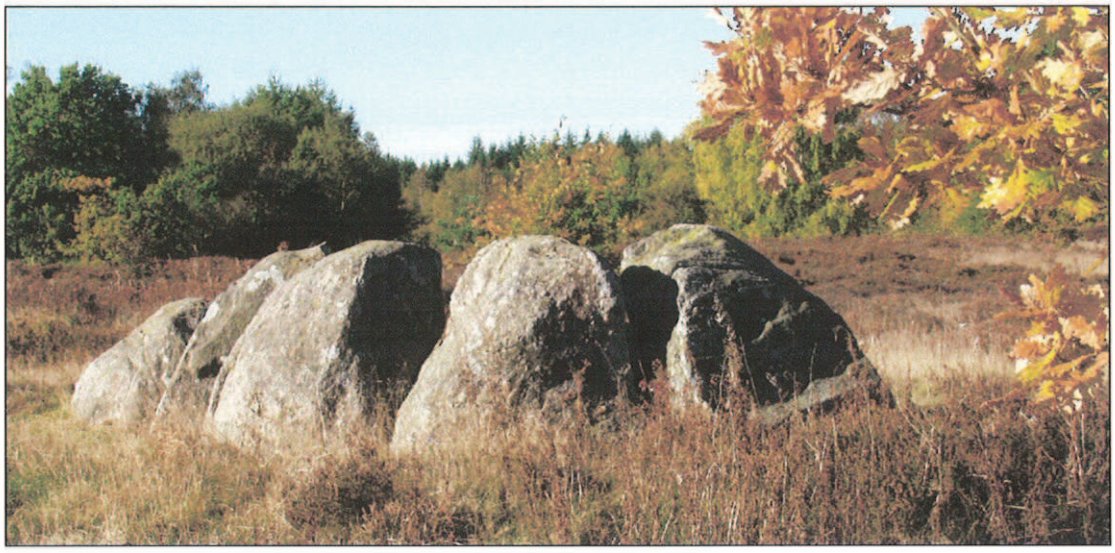
Bevaringsværdige kulturmiljøer:

Norddjurs Kommune

Århus Amts udpegninger

Regionplan 2005

Århus Amt
december 2006

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Basland Huse

Sogn: Ørum Nørre Djurs
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Forhistorisk tid -> 1050

Landskabstype

- Indlandsbakker

Kulturmiljøtype

- Fortidsminder

Kulturhistoriske hovedtræk
Højeområde i kuperet landskab.

Kulturmiljøets hovedtræk
To markante grupper af høje vest for Basland Huse. Nordligst gruppen Firhøje og Bavnehøj (52 m over havet). Mod syd Myrehøj samt et par mindre høje beliggende i skov.

I Ørbækgård Plantage syd for kulturmiljøområdet findes endnu en bavnehøj hvis højeste punkt ligger 65 m over havet.

Bærende elementer:
Højene.

Afgrænsning:
Vejene samt en løs afgrænsning, der delvist følger højdekurver i terrænet.

Sårbarhed :

- Skovrejsning
- Rydning og rendrift
- Tilgroning

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Dalstrup

Sogn: Villersø
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Industrialisering,landbrug og andelstiden 1850-1920
- Nyere tid 1920 ->

Landskabstype

Kulturmiljøtype

- Andet

Kulturhistoriske hovedtræk
Psykiatrisk hospital.

Kulturmiljøets hovedtræk
Dalstrup blev oprindeligt bygget i 1880 som fattiggård med plads til 150 fattiglemmer, som kom fra de omkringliggende kommuner. Bygningen var dengang en rødstensbygning med en hovedfløj og to sidefløje.

I 1903 blev stedet indrettet som hospital for ca. 100 psykiatriske patienter fra Psykiatrisk Hospital i Risskov, Århus.

I 1924 blev hospitalet udvidet med plads til yderligere 25 patienter.

Komplekset består i dag af en trefløjet hovedbygning i røde sten og i to etager samt forskellige senere tilbygninger bl.a. en sal, en inspektørbolig, diverse funktionærboliger et gartneri og et kapel som ligger i tilknytning til en mindre gravplads. Kapellet er udsmykket af en tidligere patient, Ovartaci, der også er kendt fra Psykiatrisk Hospital i Risskov.

Dalstrup lukkede som institution i 2001.

Bærende elementer:
Det samlede anlæg.

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er afgrænset til bygninger, have og kirkegård.

Sårbarhed :

Relatedede miljøer/elementer:
Det nærliggende Råmosegård (701-14-33) som har en helt parallel historie til Dalstrup.

Bevaringstilstand: God
Bemærkninger: kapellet og kirkegården er noget forfaldent.

Bemærkninger:
Sårbart over for det forfald, som sætter ind når et byggeri ikke længere er i brug. Kapellets særegne udsmykning er alvorligt truet af fugtskader.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Fannerup Mølle

Sogn: Ginnerup
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536
- Landboreformerne 1750-1850

Landskabstype

Kulturmiljøtype

- Vand- og vindmøller

Kulturhistoriske hovedtræk
Møllemiljø.

Kulturmiljøets hovedtræk
Fannerup Mølle ligger på nordsiden af Kolindsund.

Møllen består af et grundmuret stuehus og en møllebygning i to etager som er bygget samme med stuehuset. Begge bygninger er i bindingsværk.

Mølledammen og den tilhørende fødekanal er bevaret.

Bærende elementer:
Bygningerne.

Bevaringstilstand: Middel

Synlighed: God

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er afgrænset til bygninger og mølledam.

Sårbarhed :

- Om og tilbygning
- Nedrivning
- Overflødiggørelse

Bemærkninger:
Ingen aktuelle trusler.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Fannerup Mark

Sogn: Ginnerup
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Forhistorisk tid -> 1050

Landskabstype

Kulturmiljøtype

- Fortidsminder
- Moræneler

Kulturhistoriske hovedtræk
Område med bronzealderhøje.

Kulturmiljøets hovedtræk
En markant og flot beliggende gruppe af bronzealderhøje, Sekshøje, i det stærkt kuperede område nord for Kolindsund.

Bærende elementer:
Højene.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God

Afgrænsning:
Mod vest og nord afgrænser vejen kulturmiljøet, mens det på de andre sider er blødt afgrænset i forhold til terrænet.

Sårbarhed :

- Master
- Mølleanlæg
- Skovrejsning
- Hegnsplantning

Bemærkninger:
Sårbar over for tilplantning og nybyggeri. Det er vigtigt at bevare indsynet til højene, hvilket betyder, at beplantning inden for kulturmiljøområdet er uønsket. Da højene på alle sider er omgivet af god landbrugsjord er dette næppe heller aktuelt.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Estruplund

Sogn: Estruplund
Kommune: Rougsø

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536

Landskabstype

- Hævet havbund
- Kystskrænter

Kulturmiljøtype

- Herregårdsmiljøer

Kulturhistoriske hovedtræk
Herregård med hovedgård fra den sene periode 1725-1900.

Kulturmiljøets hovedtræk
Estruplund ligger for foden af de gamle stenalderskrænter på det flade og sandede marine forland ud mod Kattegat.

De tidligste oplysninger om godset stammer fra omkring 1500. I slutningen af 1500-tallet var godset ejet af Eske Brok og ved dennes død i 1625 gik godset som »medgift« til Frands Lykke af Overgård, som allerede på det tidspunkt var en af de rigeste mænd i landet.

Som mange andre godser i området var økonomien baseret på studeopdræt og studeeksport sydpå.

Den nuværende hovedbygning er fra 1860'erne. Bygningen er i én etage og i røde teglsten. Avlsbygningerne er af nyere dato.

Estruplund kirke, som ligger klods op af hovedgården, er ikke en herregårdskirke men en tidligere landsbykirke i den nu forsvundne landsby Estruplund.

Bærende elementer:
Beliggenheden.

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er afgrænset af ejerlavet.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: Middel
Bemærkninger:
Er vanskeligt at komme på tæt hold af.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning
- Nedrivning
- Overflødiggørelse

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Fornæs Fyr

Sogn: Hammelev
Kommune: Grenaa

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Industrialisering,landbrug og andelstiden 1850-1920

Landskabstype

Kulturmiljøtype

- Havne og veje

Kulturhistoriske hovedtræk
Fyr.

Kulturmiljøets hovedtræk
Der har været fyr ved Fornæs siden 1839. Det første fyr var bygget ind i fyrboligen, men i 1892 blev det nuværende 27 meter høje tårn rejst. Fyrtårnet ved Fornæs er opført i groft tilhuggede granitkvadre og er et godt eksempel på et smukt, gedigent og solidt stykke industriarkitektur.

Foruden det smukke fyrtårn er der på stedet et udhus, 2 boliger og en kontorbygning.

Nede ved stranden ligger et par sorttjærede pittoresk fiskerhytter af ubestemmelig alder som er med til at give området stemning.

Bærende elementer:
Fyrtårnet.

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er afgrænset til fyret og området umiddelbart omkring fyret.

Sårbarhed :

- Overflødiggørelse

Bemærkninger:
Ingen umiddelbare trusler.

Relatedede miljøer/elementer:
Sletterhage (701-06-21), Hjelm (701-06-22) og Vesborg (741-06-15) fyr.

Bevaringstilstand: Særdeles god

Synlighed: God

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Fædriften i Udby

Sogn: Udby
Kommune: Rougsø

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536
- Landboreformerne 1750-1850

Landskabstype

- Kystskrænter

Kulturmiljøtype

- Landbrugslandskabet

Kulturhistoriske hovedtræk
Fædrift fra tiden før udskiftningen.

Kulturmiljøets hovedtræk
Fædriften er et kulturelement fra landsbyfællesskabets tid.

Før udskiftningen blev landsbyens kvæghold passet af landsbyhyrden, som om morgenen drev kvæget fra landsbyen til græsningsarealerne - typisk på lave engområder med rigeligt græs.

Mange steder var vejen fra landsbyen til græsningsarealerne indhegnet med en jordvold eller et stendige, på begge sider af vejen. Selve drivvejen var ofte noget bredere end de køreveje, bønderne brugte for at komme ud til agrene.

Den gamle fædrift fra Udby og ned til engene langs havet er på lange strækninger bevaret som et dobbelt jorddige. Visse steder er der tale om ganske høje diger. En vej, hvoraf en del er asfalteret, løber på fædriften fra Udby til kysten.

Bærende elementer:
Digerne.

Relatedede miljøer/elementer:
Fædriften i Nørbæk.

Afgrænsning:
Fædriften er afgrænset som et strækningsanlæg.

Bevaringstilstand: Middel
Bemærkninger: Ganske tilgroet de fleste steder.

Sårbarhed :

Synlighed: Middel

- Tilgroning

Bemærkninger:
Fædriften er flere steder temmelig tilgroet, og det kan derfor være vanskeligt at se digerne.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Fævejle

Sogn: Lyngby
Kommune: Grenaa

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536

Landskabstype

- Kystskrænter

Kulturmiljøtype

- Herregårdsmiljøer

Kulturhistoriske hovedtræk
Herregårdslandskab med hovedgård fra den sene periode 1725-1900.

Kulturmiljøets hovedtræk
Fævejle ligger på de gamle kystskrænter ned mod Kolindsund.

Gården kendes tilbage til midten af 1400-tallet under navnet Fæwedell.

Gården var en periode ejet af Århus domkapitæl før den overgik til kronen. Fævejle har indgået i baroniet Høgholm.

Den nuværende hovedbygning er fra 1875 og er i én etage over høj kælder.

Øst for hovedbygningen ligger en stor og gammel kørelade fra slutningen af 1700-tallet opført i svært norsk fyrretømmer.

Bærende elementer:
Hovedbygningen og køreladen.

Afgrænsning:
Kulturmiljøet omfatter ejerlavet.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God
Bemærkninger:
Kan ses fra vejen.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning
- Nedrivning

Bemærkninger:
Bygningen er sårbar over for om- og tilbygning og restaurering, der bryder med den gennemførte byggestil.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Gjerrild-Stokkebro

Sogn: Gjerrild
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536
- Industrialisering,landbrug og andelstiden 1850-1920

Landskabstype

Kulturmiljøtype

- Landsby
- Jernbanedrift og stationsbyer

Kulturhistoriske hovedtræk
landsby på det karrige Norddjursland.

Kulturmiljøets hovedtræk
Landsbyen Gjerrild ligger på en moræneknold der mod øst strækker sig ud til Gjerrild Klint, mod syd afgrænses af Hovåen og Skideneng og mod vest ligeledes af Hovåen, der også danner "grænse" til nabobyen Stokkebro.

De gamle gårde i Gjerrild ligger samlet omkring landsbyens store forte, hvor også kirken ligger. Kirken er i øvrigt en af de 9 kirker på Djursland, der er bygget af kridsstenskvadre fra klinterne ved Karlby og Sangstrup.

Gjerrild omtales allerede i 1251 som Gerwiltie.

Gjerrild er en såkaldt uregelmæssig vejforteby. Det betyder for Gjerrilds vedkommende at forten er uregelmæssig og at gårdene er uregelmæssigt placeret omkring den.

Foruden de mange fine gårde, hvoraf flere er i bindingsværk, har byen også en meget flot og gammel præstegård.

Nabobyen Stokkebro er også en gammel landsby (omtalt i 1348 som Stockebrogaard). Stokkebro rummer også flere gamle gårde og huse men den bymæssigt set mest interessante del af Stokkebro er det kvarter i den vestlige ende af byen der opstod som følge af Ryomgård-Gjerrild-Grenaa-banens anlæggelse i 1911. Ved den lejlighed blev der ikke alene bygget en stationsbygning i byen (som var hovedsæde for banen) men også flere karakteristiske arbejder- og funktionærboliger, der udgør et lille "kvarter" for sig selv i byens vestlige ende.

Bærende elementer:
Gårdene og byens struktur. Byggeriet tilknyttet banen.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er afgrænset til den gamle bykerne.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Nedrivning

Bemærkninger:
Sårbar over for om- og tilbygning og nybyggeri omkring "kvarteret".

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Gl. Estrup

Sogn: Auning
Kommune: Sønderhald

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536

Landskabstype

- Hævet havbund
- Ådal/tunneldal

Kulturmiljøtype

- Herregårdsmiljøer

Kulturhistoriske hovedtræk
Herregård fra den tidlige periode 1500-1625.

Kulturmiljøets hovedtræk
Gl. Estrup ligger i de lave enge i Alling Ådal.

Hovedgården kendes fra 1300-tallet, hvor der har været et voldsted, hvor hovedbygningen nu ligger.

De ældste dele af Gl. Estrup er de kælderhvælvinger, som stammer fra slutningen af middelalderen. De to underste etager af vestfløjen daterer sig også tilbage til senmiddelalderen.

Hovedbygningen, som er et trefløjet anlæg, stammer fra 1600-tallet bortset fra kælderhvælvingerne og ovennævnte underste stokværk af vestfløjen, som er ældre.

Avlsgårdens ældste længer - stald, hestestald og lade - stammer også alle fra 1600-tallet hvorimod ridehuset først er opført i 1722.

Fin herregårdssmedje og ny-restaurerede fiskedamme vest for anlægget.

En fin park med alleer af stynede træer nord for hovedbygningen. I parken findes to fine orangerier.

Bærende elementer:
Det samlede anlæg og gårdens beliggenhed i engene omkring Alling Å.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God

Afgrænsning:
Kulturmiljøet omfatter ejerlavet.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning

Bemærkninger:
Ingen umiddelbare trusler.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Hevring Ådal

Sogn: Nørager
Kommune: Rougsø

Udpeget som kulturarvsareal: Ja
DKC reg. num. : SB 96 Nørager sogn, Sønderhald herred, Randers amt

Tid

- Forhistorisk tid -> 1050

Landskabstype

- Ådal/tunneldal

Kulturmiljøtype

- Fortidsminder

Kulturhistoriske hovedtræk
Område med stenalderbopladser og grave på kanten af Hevring Ådal.

Kulturmiljøets hovedtræk
På kanten af den smalle Hevring Ådal, vest for landsbyen Tustrup, ligger et af de flotteste og mest stemningsfulde anlæg fra bondestenalderen. På en lille hedestrækning omgivet af skov og marker kan man uforstyrret gå rundt mellem to dysser, en jættestue og et såkaldt kulthus, der alle er opført omkring 3200 f.Kr.

Dysserne
Den imponerende runddysse i den sydøstlige del af området har et gravkammer der består af fem store bæresten. Omkring kammeret er der sat en krans af 13 randsten i en cirkel med en diameter på 8 meter. Åbningerne mellem randstenene er fyldt ud med flade sten (såkaldt tørmur). Indgangen, der blot er en åbning mellem to bæresten, er mod syd. Runddysserne fremstår utildækket.

Jættestuen
Denne jættestue er en af Danmarks største med et gravkammer, der er 3 meter bredt og 10 meter langt. En 6 meter lang gang fører ind til kammeret, der yderligere er forsynet med et lille sidekammer, et såkaldt bikammer. Til kammeret og indgangen er der blevet anvendt 40 store sten, hvoraf de største – dækstenene på gravkammeret - vejer omkring 20 tons. En af de store dæksten samt dækstenene over den lange indgang er væk, men ellers er det et intakt anlæg, som man kan gå ind i og fornemme tyngden og soliditeten i bondestenalderens gravbyggeri.

Kulthuset
I forhold til gravene syner kulthuset ikke af meget. Det er ikke desto mindre et væsentligt anlæg, der er omgæret med en vis mystik, fordi man ikke ved, hvad det præcis har været brugt til. At dømme ud fra fund, der er gjort på stedet, kan kulthuset meget vel have været anvendt i forbindelse med begravelser og efterfølgende offerhandlinger.

Bærende elementer:

Bevaringstilstand: God

Landskabet, dysserne, jættestuen og kulthuset.

Afgrænsning:
Området er afgrænset af vejene omkring området.

Bemærkninger: Der foregår løbende en pleje af området.

Synlighed: God
Bemærkninger:
Ligger synligt og karakteristisk i landskabet.

Sårbarhed :

- Master
- Mølleanlæg
- Skovrejsning
- Ophold og gennemgang

Bemærkninger:
Sårbart over for forstyrrende elementer i omgivelserne. Området bør friholdes for alle typer bygninger, master og mølleanlæg i nærheden af kulturmiljøet dvs. anlæg som påvirker den unikke stemning og oplevelsen af stedet.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Holbækgård

Sogn: Holbæk
Kommune: Rougsø

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536

Landskabstype

- Hævet havbund
- Kystskrænter

Kulturmiljøtype

- Herregårdsmiljøer

Kulturhistoriske hovedtræk
Herregård fra den tidlige periode 1500-1625.

Kulturmiljøets hovedtræk
Holbækgård ligger på overgangen mellem de lave enge- og rørskovsområder ned mod Randers Fjord og de gamle kystskrænter, hvor til havet gik.

Det nuværende Holbækgård er bygget på et gammelt voldsted, hvis vestlige voldgrav stadig eksisterer.

Hovedgårdens historie går tilbage til 1200-tallet, hvor ejeren, Rane Jonsen, blev dømt for sin deltagelse i drabet på kong Erik Klipping i Finnerup Lade i 1286.

Hovedbygningen fremstår i dag som en klassicistisk bygning med klassicismens forfinede bygningstræk, men den sydlige del af hovedbygningen er oprindeligt et middelalderligt stenhus fra midten af 1500-tallet.

Holbækgård har været en af de hovedgårde som tidligere leverede opfedede stude til danske og udenlandske markeder og gården har fastholdt traditionen med et betydeligt opdræt af kødkvæg.

Bærende elementer:
Forholdet mellem gård og landskab.

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er afgrænset til ejerlavet.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: Ringe
Bemærkninger:
Hovedbygningen ligger utilgængelig i forhold til offentlig vej.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning
- Nedrivning
- Overflødiggørelse

Bemærkninger:
Ingen umiddelbare trusler.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Holbækgård Skov

Sogn: Holbæk
Kommune: Rougsø

Udpeget som kulturarvsareal: Ja
DKC reg. num. : SB 14 Holbæk sogn, Rougsø herred, Randers amt

Tid

- Forhistorisk tid -> 1050

Landskabstype

- Kystskrænter

Kulturmiljøtype

- Fortidsminder
- Moræneler

Kulturhistoriske hovedtræk
Skovområde på kystskrænten mod Randers Fjord.

Kulturmiljøets hovedtræk
Området rummer enkelte høje og adskillige spor fra romersk jernalder herunder flere bopladser med velbevarede hustomter, brolægning og brandgrave.

Bærende elementer:
Landskabet dvs. kystskrænterne.

Synlighed: Ringe

Afgrænsning:
Mod vest afgrænset af kystskrænten møde med den flade hævede havbund mod øst afgrænset af landevejen.

Sårbarhed :

- Ændret skovdrift
- Rydning og rendrift

Bemærkninger:
Sårbar over for dybtgående jordbearbejdning.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Hollandsbjerg

Sogn: Voer
Kommune: Rougsø

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536
- Landboreformerne 1750-1850

Landskabstype

- Hævet havbund
- Kystskrænter

Kulturmiljøtype

- Landsby
- Landbrugslandskabet
- Moræneler

Kulturhistoriske hovedtræk
Landsby placeret på morænebakke nord for Grund Fjord.

Kulturmiljøets hovedtræk
Hollandsbjerg ligger på en morænebakke omgivet af lave fjordenge mod syd (Grund Fjord) og vest (Randers Fjord). Engene mod fjordene er blevet inddæmmet i nyere tid (pumpestation) således at Hollandsbjerg Holme er blevet landfast med morænebakken.

Hollandsbjerg er en ganske stor landsby med omkring 20 gårde og flere mindre huse. Bebyggelsesmønstret er velbevaret og det samme gælder for mange af gårdene og husene. Beliggenheden tæt på et af landets største områder med tagrør har gjort, at tagene stadig i stor udstrækning er tækket med tagrør.

Mens de mange flotte og velholdte gårde ligger omkring hovedgaden i byens østlige ende ligger småhusene og landarbejderboligerne i vestenden omkring byens gadekær. Også her dominerer tagrørerne.

Syd for Hollandsbjerg, på de lave enge, ligger en af landets første vindmølleparker.

Landsbyen omtales første gang i 1423 som Hollandzbierig.

Ifølge Fritz Hastrup er Hollandsbjerg en slynget vejby.

Bærende elementer:
Byens struktur og gårdene.

Afgrænsning:
Kulturmiljøet omfatter byens gårde og huse.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning
- Nedrivning
- Overflødiggørelse
- Ændring af landbrugsdrift

Bemærkninger:
Sårbar over for overflødiggørelse og efterfølgende forfald/nedrivning af landbrugets avlsbygninger.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Husmandssteder i Fjellerup Kær

Sogn: Fjellerup
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Landboreformerne 1750-1850

Landskabstype

- Hævet havbund
- Kystskrænter

Kulturmiljøtype

- Landbrugslandskabet

Kulturhistoriske hovedtræk
Små fisker- og husmandsbebyggelser.

Kulturmiljøets hovedtræk
I Fjellerup Kær, under skrænterne langs en tidligere fjordarm, ligger flere små husmandssteder som i 1800-tallets var bolig for lokale fiskerhusmænd og deres familier.

Mange af de små huse er bevaret men nu som sommer- og fritidshuse.

Bærende elementer:
Småhusene.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er afgrænset til at omfatte nogle af de mest intereessante af husmandsstederne.

Sårbarhed :

- Om og tilbygning
- Sommerhusbebyggelse

Bemærkninger:
Der hæges generelt om de små husmandssteder. Den største trussel er formodentlig ønsker om om- og tilbygning til de eksisterende småhuse.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Kare

Sogn: Holbæk
Kommune: Rougsø

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536
- Landboreformerne 1750-1850

Landskabstype

Kulturmiljøtype

- Landsby
- Landbrugslandskabet

Kulturhistoriske hovedtræk
Landsby i kystskrænten øst for Randers Fjord.

Kulturmiljøets hovedtræk
Kare er en gammel landsby, der siden middelalderen har ligget og trykket sig i en slugt i kystskrænten.

Flere af Kares ejendomme er gamle firelængede gårde med portgennemkørsel i ladelængen. Når man går rundt i byen i dag, oplever man tydeligt, hvor tæt byens otte gårde ligger. Sådan må man formode, det har været helt tilbage i middelalderen, selvom de ældste af de nuværende gårde »kun« er fra 1800-tallet. De ældste gårde er opført i bindingsværk.

Landsbyen omtales første gang i 1423 som Kaarde.

Ifølge Fritz Hastrup er Kare en forteklyngeby.

Bærende elementer:
Landsbyens struktur.

Bevaringstilstand: Middel

Synlighed: God

Afgrænsning:
Kulturmiljøet omfatter landsbyen og landsbyejerlavet med fjordengene og nyere tids inddæmninger.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning
- Nedrivning
- Overflødiggørelse
- Ophør af landbrugsdrift

Bemærkninger:
Sårbart over for uhensigtsmæssigt nybyggeri, om- og tilbygning, nedrivning, overflødiggørelse af landbrugsbygninger og ophør af landbrugsdrift.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Kare Holm

Sogn: Voer
Kommune: Rougsø

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Industrialisering,landbrug og andelstiden 1850-1920

Landskabstype

- Hævet havbund

Kulturmiljøtype

- Landbrugslandskabet

Kulturhistoriske hovedtræk
Inddæmmet landområde.

Kulturmiljøets hovedtræk
Kare Holm er et af de områder omkring Randers Fjord som i perioden 1920 til 1964 blev inddiget og afvandet gennem et system af dræn og grøfter. Vandet blev samlet op i en eller flere hovedkanaler og pumpet ud i fjorden.

Arbejdet blev organiseret gennem landvindingslag og blev udført på privat basis.

Kahrholme enges landvindingslag stod for arbejdet omkring Kare Holm, hvor et areal på omkring 460 ha blev indvundet eller bragt i en tilstand, hvor dyrkning var mulig.

Anlægsarbejdet blev udført i 1956-57 og består foruden pumpestationen af 6 km diger og 5 km kanaler.

Bærende elementer:
Digerne, pumpehuset, kanalerne og landskabet.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God

Afgrænsning:
Afgrænset i forhold til de indvundne områder.

Sårbarhed :

- Ændring af landbrugsdrift
- Ændring af vandforhold

Bemærkninger:
Sårbar over for naturgenopretning.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Katholm

Sogn: Ålsø
Kommune: Grenaa

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536

Landskabstype

- Kystskrænter

Kulturmiljøtype

- Herregårdsmiljøer
- Moræneler

Kulturhistoriske hovedtræk
Herregård fra den tidlige periode 1500-1625.

Kulturmiljøets hovedtræk
Katholm ligger midt i store skovarealer. Godsets jorder strækker sig helt ud til kysten.

Hovedbygningen er opført i slutningen af 1500-tallet på en holm i en lille sø. Det er et trefløjet anlæg, hvis nord og østfløj er de ældste.

Alle fløjene er opført i røde teglsten. Nordfløjen er i to stokværk over høj kælder. Det samme gælder for østfløjen. Vestfløjen er lav og kun opført i et stokværk i 1622.

Af avlsbygninger påkalder agerrumsladen fra 1618 sig størst interesse.

Parken ligger nord for hovedbygningen på den anden side af søen.

Bærende elementer:
Hovedbygningen.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God

Afgrænsning:
Kulturmiljøet omfatter hele ejerlavet.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning

Bemærkninger:
Sårbar over for om- og tilbygning.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Kristiansminde

Sogn: Enslev (Grenaa)
Kommune: Grenaa

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Industrialisering,landbrug og andelstiden 1850-1920

Landskabstype

- Indlandsflader

Kulturmiljøtype

- Landbrugslandskabet
- Moræneler
- Smeltevandssand- og grus

Kulturhistoriske hovedtræk
Husmandskoloni.

Kulturmiljøets hovedtræk
Det tidligere hedeområde Debil Hede er præget af forholdsvis frugtbare kalkrige jorder.

Husmandskolonien Kristiansminde er blevet til i flere omgange. I 1908 blev en del af hovedgården Kristiansminde udstykket i 18 statshusmandsbrug. Udstykningen blev udvidet med yderligere syv brug i 1915 med jord fra Ågård. Endelig kom der i 1917 yderligere syv lidt større brug til.

Under et blev husmandskolonien Kristiansminde en af de større husmandsudstykninger på Djursland og havde i kraft af sin størrelse og et lokalt "drive" kræfter til at etablere eget forsamlingshus - et initiativ som ikke var almindeligt i de ofte økonomisk svage husmandskolonier, hvor økonomien var baseret på en blanding af landbrug og udearbejde.

Bærende elementer:
Strukturen.

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er afgrænset til en del af bebyggelsen.

Sårbarhed :

- Om og tilbygning
- Nedrivning
- Intensiveret landbrugsdrift
- Ophør af landbrugsdrift

Relatedede miljøer/elementer:
Nøruplund (701-04-11) og andre af områdets husmadnskolonier som f.eks Hesselager og Fuglsang tættere inde omkring Grenå.

Bevaringstilstand: Middel
Bemærkninger: Bygningerne er typisk meget ombygget og mange jorder er slået sammen i færre og mere rentable brugsstørrelser.

Synlighed: God

- Ændring af landbrugsdrift

Bemærkninger:
Man får bedst et indtryk af husmandskolonien ved at tage rundt i området.

Bemærkninger:
Sårbar over for om- og tilbygning.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Laen

Sogn: Glesborg
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Forhistorisk tid -> 1050

Landskabstype

- Indlandsflader
- Indlandsbakker

Kulturmiljøtype

- Fortidsminder

Kulturhistoriske hovedtræk
Bronzealderhøje med markant landskabelig beliggenhed.

Kulturmiljøets hovedtræk
Fin række af fire synlige og højtliggende bronzealderhøje som ses fra vejen syd for Laen.

Bærende elementer:
Højene.

Afgrænsning:
For hovedparten af området gælder, at det er afgrænset af veje i og gennem området. Mod sydøst løs afgrænsning af terrænkurver.

Bevaringstilstand: Middel

Synlighed: Middel
Bemærkninger:
Rimelig synlige, dog vanskeliggør bevoksning omkring højene en ordentlig indsigt.

Sårbarhed :

- Master
- Skovrejsning
- Hegnsplantning

Bemærkninger:
Det er vigtigt, at der ikke plantes i området vest for højene dvs. på de nuværende dyrkede marker mellem morænebakken og vejen. Sårbar over for skovrejsning, hegnsplantning m.v.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Lykkesholm

Sogn: Lyngby
Kommune: Grenaa

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536

Landskabstype

Kulturmiljøtype

- Herregårdsmiljøer
- Moræneler

Kulturhistoriske hovedtræk
Herregård fra den tidlige periode 1500-1625.

Kulturmiljøets hovedtræk
Lykkesholm ligger på højtliggende bølgede jorder.

Lykkesholm kendes fra midten af 1500-tallet. Gården har været lagt ind under Bjørnholm som i 1681 fik status af Baroni under navnet Høegholm.

Den nuværende hovedbygning er fra 1804 og er i et stokværk over høj kælder. Pilastre og en markant midtrisalit præger bygningen, der er har tegltag.

Bærende elementer:
Hovedbygningen.

Bevaringstilstand: God

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er afgrænset til hovedbygningen.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning
- Nedrivning

Bemærkninger:
Sårbar over for nybyggeri, om- og tilbygning, overflødiggørelse og nedrivning.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Lyngdalgård

Sogn: Homå
Kommune: Grenaa

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536

Landskabstype

- Indlandsflader
- Smeltevandsdal

Kulturmiljøtype

- Herregårdsmiljøer

Kulturhistoriske hovedtræk
Herregårdslandskab med hovedgård fra den sene periode 1725-1900.

Kulturmiljøets hovedtræk
Lyngdalsgård ligger på en højtliggende moræneflade syd for hovedvejen mellem Grenå og Århus.

Det er en ret ny hovedgård som først blev samlet i 1842.

Fra hovedgården og op til hovedvejen går der en lang og meget flot allé.

Bærende elementer:

Bevaringstilstand: God

Afgrænsning:
Kulturmiljøet omfatter gårdsanlægget og herregårdsalleen.

Synlighed: Ringe

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning
- Nedrivning
- Overflødiggørelse

Bemærkninger:
Sårbar over for nybyggeri, om- og tilbygning, overflødiggørelse og nedrivning.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Mejlgård

Sogn: Glesborg
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536

Landskabstype

- Hævet havbund
- Indlandsflader

Kulturmiljøtype

- Herregårdsmiljøer

Kulturhistoriske hovedtræk
Herregård fra den tidlige periode 1500-1625.

Kulturmiljøets hovedtræk
Mejlgård ligger på nogle lave, afvandede områder med tidligere havbund.

I middelalderen har der ligget et voldsted, Gammel Mejlgård, sydøst for den nuværende hovedbygning. Voldstedet stammer fra 1300-tallet.

I 1500-tallet opførtes den nuværende hovedbygning, som dog blev kraftigt ombygget i 1889-91, hvor bygningen blev forhøjet med en etage og forsynet med kamtakkede gavle. Ved samme lejlighed blev bygningen også pudset og hvidkalket og adskiller sig på den måde fra de øvrige renæssancegårde på Norddjursland.

Et par kilometer sydvest for Mejlgård nær vejen til Fjellerup ligger den udsædvanlige skovkirkegård Skippershoved, hvor slægtninge og folk tilknyttet Mejlgård ligger begravet. Der er hverken kirke eller kapel på stedet, men en fantastisk klokkestabel i form af en gruppe høje tujaer, som udgør et naturligt klokketårn. Det er en stemningsfuld oplevelse at gå rundt på kirkegården mellem mere eller mindre overgroede gravsteder - en kontrast til den typiske danske kirkegård, hvor alt normalt er plejet og passet.

Navnet Skippershoved skulle ifølge den lokale fortælletradition skyldes en skipper, som her var blevet halshugget på grund af sit forhold til en lokal herremandsdatter. Også hun blev halshugget da det gik op for herremanden, at skipperen var far til hendes tre børn. Før den samme grumme skæbne overgik børnene nåede de at flygte, men plantede hver et træ - to bøge og en eg - der i dag står sammenvokset ved vejen mellem Fjellerup og Glesborg og kaldes »De tre søskende«.

Bærende elementer:
Hovedgården og landskabet.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God

Afgrænsning:

Kulturmiljøet er afgrænset til ejerlavet.

Sårbarhed :

Bemærkninger:
Sårbar over for nybyggeri og om- og tilbygning.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Nederskov

Sogn: Glesborg
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Forhistorisk tid -> 1050

Landskabstype

- Hævet havbund
- Kystskrænter

Kulturmiljøtype

- Fortidsminder
- Smeltevandssand- og grus

Kulturhistoriske hovedtræk
Kystskoven rummer en af Danmarks største køkkenmøddinger.

Kulturmiljøets hovedtræk
I den østlige del af Nederskov ligger en af Danmarks største bopladser fra jægerstenalderen - den såkaldte Ertebøllekultur. Det er samtidig en af de bedste og mest kendte danske køkkenmøddinger der ligger på kanten af den gamle kystlinie og som rummer store mængder østerskaller m.m.

I jægerstenalderen gik havet ind til kystskrænten og bopladsens vestside men på grund af landhævningen siden stenalderen ligger bopladsen nu et stykke fra kysten.

Tæt på køkkenmøddingen ligger en storstensgrav.

Bærende elementer:
Køkkenmøddingen.

Afgrænsning:
Afgrænsningen følger kysten og skoven.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God
Bemærkninger:
Man kan gå rudt på og omkring køkkenmøddingen.

Sårbarhed :

- Ændret skovdrift
- Ophold og gennemgang

Bemærkninger:
Køkkenmøddingen er fredet.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Overskov

Sogn: Gjerrild
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Forhistorisk tid -> 1050

Landskabstype

Kulturmiljøtype

- Fortidsminder

Kulturhistoriske hovedtræk
Herrregårdsskov under Sostrup.

Kulturmiljøets hovedtræk
Gammelt skovområde med mange gravhøje og bopladsområder. Flere af gravhøjene er langhøje. Særlig stor koncentration af høje i Dyrehaven.

Billedet viser det gamle hovdige, der oprindelig afgrænsede herregården Sostrups skovområde mod vest.

Bærende elementer:
Højene.

Afgrænsning:
Skov- og ejerlavsgrænser afgrænser kulturmiljøet.

Sårbarhed :

- Ændret skovdrift
- Rydning og rendrift

Bemærkninger:
Sårbar over for hårdhændet skovdrift, tunge maskiner, rendrift og dybdegående jordbehandling.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Randers-Ryomgård jernbane

Sogn: Vejlby
Kommune: Rougsø

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Industrialisering,landbrug og andelstiden 1850-1920
- Nyere tid 1920 ->

Landskabstype

Kulturmiljøtype

- Jernbanedrift og stationsbyer

Kulturhistoriske hovedtræk
Jernbanestrækning.

Kulturmiljøets hovedtræk
Jernbanen Randers-Ryomgård blev indviet 24. august 1876, med tilstedeværelse af konceilspræsident Estrup, som ejede Skaføgård, hvor banen passerede forbi.

Banen, oprindelig en privatbane, kom allerede i økonomiske problemer i 1881 og blev overtaget af staten i 1881.

I 1971 ophørte persontrafikken på strækningen.

På strækningen er der bevaret flere fine stationsbygninger bl.a. i Uggelhuse og Floes Skov.

Bærende elementer:
Stationsmiljøet.

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er en strækningsudpegning.

Relatedede miljøer/elementer:
Baneforløbene i Sønderhald (747-09-05), Randers (731-09-05) og Midtdjurs kommuner (721-09-11).

Bevaringstilstand: Middel

Synlighed: God

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning
- Nedrivning

Bemærkninger:
Sårbar over for om- og tilbygning.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Skærvad

Sogn: Ginnerup
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536

Landskabstype

- Ådal/tunneldal

Kulturmiljøtype

- Herregårdsmiljøer

Kulturhistoriske hovedtræk
Herregård fra den tidlige periode 1500-1625.

Kulturmiljøets hovedtræk
Skærvads historie kan skrives tilbage til 1300-tallet.

I haveanlægget findes resterne af et gammelt voldsted.

Skærvads hovedbygning består af et langt bindingsværkshus i et stokværk med grundmurede gavle.

Der har været tre avlslænger til gården, men kun den ene er bevaret - en meget smuk og stor ladebygning i bindingsværk med portgennemkørsel.

Bærende elementer:
Bygningerne.

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er afgrænset til ejerlavet.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: Middel
Bemærkninger:
Den store ladebygning kan ses fra vejen.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning
- Nedrivning
- Overflødiggørelse

Bemærkninger:
Ingen umiddelbare trusler.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Skærvad Skov

Sogn: Ginnerup
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Forhistorisk tid -> 1050

Landskabstype

- Indlandsbakker

Kulturmiljøtype

- Fortidsminder
- Moræneler

Kulturhistoriske hovedtræk
Område med mange høje.

Kulturmiljøets hovedtræk
Skærvad Skov rummer adskillige større gravhøje, i alt omkring en snes høje, der at dømme ud fra størrelsen må være fra ældre bronzealder .

Bærende elementer:
Højene.

Synlighed: Middel

Afgrænsning:
Mod nord og øst afgrænses området af skovveje og mod syd og vest af skoven (skovdiger).

Sårbarhed :

- Ændret skovdrift
- Rydning og rendrift

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Sommerhuse på Grenå Strand

Sogn: Ålsø
Kommune: Grenaa

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Nyere tid 1920 ->

Landskabstype

Kulturmiljøtype

- Fritidslandskabet

Kulturhistoriske hovedtræk
Sommerhuse.

Kulturmiljøets hovedtræk
Syd for Grenaa, i bagerste klitrække, ligger en række førstegenerations sommerhuse, hvoraf de ældste er fra 1920'erne.

Sommerhusene, der typisk er af træ, ligger på bagkanten af klitten og hævet over den af hensyn til havudsigten. Det har medført, at bagsiden af huset er anbragt på søjler eller "stylter" og mange steder har man efterfølgende lavet garage eller værelse i "kælderetagen" således at mange af husene efterhånden er blevet to-etagers bygninger.

Bærende elementer:
Sommerhusarkitekturen og beliggenheden.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er afgrænset til rækken af førstegenerations sommerhusene syd for Grenaa.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning
- Nedrivning

Bemærkninger:
Først og fremmest sårbar over for om- og tilbygning herunder udvidelser, der bryder med de forskellige perioders byggestil.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Sostrup

Sogn: Gjerrild
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536

Landskabstype

- Indlandsflader
- Ådal/tunneldal

Kulturmiljøtype

- Herregårdsmiljøer

Kulturhistoriske hovedtræk
Herregård fra den tidlige periode 1500-1625.

Kulturmiljøets hovedtræk
Sostrup ligger på kanten af det faste land vest for Skideneng, der strækker sig ned mod Kattegat. Hovedbygningen er placeret på en lav rektangulær banke og omgivet af brede voldgrave. Avlsgården ligger syd for hovedbygningen.

Hovedbygningen var oprindeligt tænkt som et firfløjet anlæg i tre etager over en høj kælder, men kun sydfløjen og dele af de to sidefløje blev gjort færdig. Som en midlertidig løsning lukkede man de to sidefløje med bindingsværk. Den midlertidige løsning blev imidlertid permanent og derfor kan man i dag se et usædvanligt stykke bindingsværksbyggeri på Sostrup.

Hovedbygningen blev opført i røde munkesten, det samme materiale som avlsgården fra 1600-tallet er opført i.

Portindgangen imponerer ved sin pompøse udformning. Over indgangen hænger våbenskjoldene for bygherren Jakob Seefeld og hans to hustruer. Portindgangen er flankeret af to gudefigurer.

Sostrup Slot ejes i dag af Cistercienserordenen, som har indrettet kursuscenter og pension i slottet. Cistersiensersøstrene, som driver slottet, grundlagde i 1990 klostret Maria Hjerte Abbedi i en nyopførte bygninger syd for avlsgården.

Bærende elementer:
Hovedbygningen.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God

Afgrænsning:
Kulturmiljøet omfatter ejerlavet.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning

Bemærkninger:
Ingen umiddelbare trusler.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Stenalt

Sogn: Ørsted
Kommune: Rougsø

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536

Landskabstype

- Indlandsflader

Kulturmiljøtype

- Herregårdsmiljøer

Kulturhistoriske hovedtræk
Herregård med hovedgård fra den sene periode 1725-1900.

Kulturmiljøets hovedtræk
Stenalt ligger i et jævnt fladt område omgivet af moser og kærstrækninger. Mod syd løber Stenalt Møllebæk.

Gården kan dateres til 1300-tallet.

Hovedbygningen er opført i 1799 i 2 stokværk i nyklassicistisk stil over høj kælder. Hovedbygningen står på en holm der strækker sig ud i en lille sø.

Avlsgården ligger syd for hovedbygningen og syd for den landevej som går gennem anlægget. Den ældste del af staldlængen er fra 1678 mens en yngre længe er dateret til 1788.

Bærende elementer:
Det samlede anlæg med dets bygninger fra forskellige perioder.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er afgrænset til ejerlavet.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning
- Nedrivning
- Overflødiggørelse
- Skovrejsning
- Hegnsplantning

Bemærkninger:

Sårbar over for nybyggeri, om- og tilbygning, overflødiggørelse og nedrivning.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Stensmark

Sogn: Hammelev
Kommune: Grenaa

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536

Landskabstype

Kulturmiljøtype

- Herregårdsmiljøer
- Moræneler

Kulturhistoriske hovedtræk
Herregårdslandskab med hovedgård fra den sene periode 1725-1900.

Kulturmiljøets hovedtræk
Stensmark ligger på Djurslands yderste spids med udsigt til Fornæs Fyr og Kattegat. Selvom Stensmark ligger højt i landskabet, ser man den ikke pga. den skovbevoksning, der omgiver gården. Ind mod Grenaa er Stensmarkvej prydet af en lang og flot allé.

Gården hører til blandt de nyere hovedgårde for så vidt angår bygningerne angår.

Hovedbygningen er i én etage over en høj kælder.

Hovedbygningen blev opført som enkesæde i 1872 af godset Katholms daværende ejer.

Bærende elementer:
Beliggenheden.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God

Afgrænsning:
Kulturmiljøet omfatter ejerlavet.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning
- Nedrivning
- Overflødiggørelse

Bemærkninger:
Sårbar over for nybyggeri, om- og tilbygning, overflødiggørelse og nedrivning.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Thorsø Høje

Sogn: Villersø
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Forhistorisk tid -> 1050

Landskabstype

- Indlandsbakker

Kulturmiljøtype

- Fortidsminder
- Moræneler

Kulturhistoriske hovedtræk
Højgruppe fra bronzealderen.

Kulturmiljøets hovedtræk
På bakkedraget på sognegrænsen mellem Voldby og Villersø sogne nord for Grenå ligger 9 tilbageværende gravhøje fra den monumentale højgruppe "Thorsø Høje".

De fleste af de godt 25.000 gravhøje fra oldtiden som er bevaret, ligger tit alene. Thorsø Høje er en behagelig undtagelse, idet man her stadig tydeligt fornemmer, hvor tæt gravhøjene ofte har ligget - også selvom der nu kun er 9 af de oprindeligt mere end 30 gravhøje tilbage på stedet. De forsvundne gravhøje fremgår bl.a. af gamle kort, og på de opdyrkede marker omkring det fredede højområde ses stadig sporene af flere overpløjede høje.

Bærende elementer:
De mange og tætliggende høje.

Afgrænsning:
Vejen omkring den moræneknold, hvor højene ligger, afgrænser området.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God
Bemærkninger:
Området plejes og holdes fri for uønsket tilgroning.

Sårbarhed :

- Master
- Mølleanlæg

Bemærkninger:
Indsigten til højområdet er sarbart over for skovrejsning og hegsnplantning. Den højtliggende og fri indsigt og udsigt er en væsentlig del af stedets kulturhistorisk værdi.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Treå Skanse

Sogn: Hemmed
Kommune: Nørre Djurs

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Landboreformerne 1750-1850

Landskabstype

Kulturmiljøtype

- Militære anlæg

Kulturhistoriske hovedtræk
Skanseanlæg fra englandskrigene.

Kulturmiljøets hovedtræk
Som led i forsvaret af de danske kyster byggede man i de første år af 1800-tallet en række kanonbefæstede skanser langs kysten og ved indsejlingen til havne og fjorde. Skanserne skulle beskytte mod englænderne, der havde bombarderet København og beslaglagt den danske flåde.

På det nordlige Djursland blev der bygget skanser ved Gjerrild, ved Treåens udløb (Bønnerup) og ved Havmølle vest for Fjellerup. Desuden på begge sider af indsejlingen til Randers Fjord.

Området omkring Treåens udløb var i begyndelsen af 1800-tallet et sandet, hededækket og sumpet område og den eneste bebyggelse i området har formodentlig været Mejlgårds fiskerhus, som af eftertiden er blevet døbt "Krudthuset" fordi det angiveligt skulle have været brugt til opmagasinering af ammunition så længe skansen var bemandet og i brug.

Selve skansen er fredet.

Bærende elementer:
Skansen og krudthuset.

Synlighed: God

Afgrænsning:
Skansen indgår nu i det større kulturmiljø, som omfatter dele og Bønnerup by, et ældre sommerhus og en skydestilling fra Anden Verdenskrig i den østlige ende af Bønnerup.

Sårbarhed :

- Tilgroning

Bemærkninger:

Sårbar over for tilgroning.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Tårup Skov

Sogn: Auning
Kommune: Sønderhald

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Forhistorisk tid -> 1050

Landskabstype

Kulturmiljøtype

- Fortidsminder

Kulturhistoriske hovedtræk
Kuperet moræneområde med koncentration af høje, storstensgrave og jernalderagre.

Kulturmiljøets hovedtræk
I det kuperede skovområde Tårup Skov ligger flere storstensgrave i form af langdysser og runddysser samt adskillige gravhøje. Højene er formodentlig fra bronzealderen.

I området er der også bevaret jernalderagre i form af terrasser på skrånende terræn og flere stenrydningsdynger.

Nogle karakteristiske flade langagre afgrænset med stenrækker stammer fra historisk tid og vides under plov så sent som i 1700-tallet.

Bærende elementer:
Jernalderagrene og de flade langagre (jf. foto).

Bevaringstilstand: Middel

Synlighed: Middel

Afgrænsning:
Mod syd afgrænset af hovedvej A16, mod vest og nord følger afgrænsningen skoven.

Sårbarhed :

- Ændret skovdrift
- Rydning og rendrift

Bemærkninger:
Sårbar over for ændret skovdrift, rydning og rendrift.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Udby

Sogn: Udby
Kommune: Rougsø

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536
- Landboreformerne 1750-1850

Landskabstype

- Kystskrænter

Kulturmiljøtype

- Landsby
- Landbrugslandskabet
- Moræneler

Kulturhistoriske hovedtræk
Landsby ved Randers Fjord.

Kulturmiljøets hovedtræk
Udby ligger ved Randers Fjords udmunding på overgangen mellem fjordengene mod vest og agerjorden mod øst.

Udby er en kirkelandsby med den gamle romanske middelalderkirke beliggende over for byen, hvor den også gennem tiden har tjent som sømærke for sejladsen på Randers Fjord.

Landsbyen har tidligere været præget af såvel landbrug som fiskeri. I 1800-tallet var der en del fiskerfamilier i Udby men i århundredets slutning flyttede fiskeriet til Udbyhøj Vasehuse ved fjordens udmunding.

Udby er dog stadig til en vis grad præget af tiden som fiskerby idet flere af de gamle husmands- og fiskerboliger i byens vestende omkring gadekæret er bevaret. Ved gadekæret står også byens gamle pumpehus i fin og velbevaret stand (se foto).

Den gamle fædrift fra Udby og ned til fjordengene mod Kattegat er udpeget som selvstændigt kulturmiljø 735-04-09. Udby støder også op til herregården Holbækgård der er udpeget som kulturmiljø 735-05-14.

På en bakketop nordøst for byen ligger en gammel vindmølleruin.

Landsbyen omtales første gang i 1203 som Utby.

Ifølge Fritz Hastrup er Udby en slynget vejby.

Bærende elementer:
Området med gamle husmands- og

Bevaringstilstand: Middel

fiskerboliger.

Synlighed: God

Afgrænsning:
Kulturmiljøet omfatter den nedre del af landsbyen.

Sårbarhed :

- Nybyggeri
- Om og tilbygning
- Nedrivning
- Overflødiggørelse
- Tilgroning

Bemærkninger:
Digerne omkring den gamle fædrift, som er ved at gro til, burde flere steder ryddes for beplantning.

Kulturmiljø databasen ÅRHUS AMT

Udbyhøj Skanse

Sogn: Udby
Kommune: Rougsø

Udpeget som kulturarvsareal: nej
DKC reg. num. :

Tid

- Middelalderen 1050-1536
- Landboreformerne 1750-1850

Landskabstype

- Kystskrænter

Kulturmiljøtype

- Militære anlæg

Kulturhistoriske hovedtræk
Skanseanlæg fra englandskrigene.

Kulturmiljøets hovedtræk
Som led i forsvaret af de danske kyster byggede man i de første år af 1800-tallet en række kanonbefæstede skanser langs kysten og ved indsejlingen til haven og fjorde. Skanserne var tænkt som beskyttelse mod englænderne, der havde bombarderet København og beslaglagt den danske flåde.

På det nordlige Djursland blev der bygget skanser ved Gjerrild, ved Treåens udløb (Bønnerup) og ved Havmølle vest for Fjellerup. Desuden på begge sider af indsejlingen til Randers Fjord.

På nordsiden af fjorden er der også bevaret en skanse.

Batteriet ved Udbyhøj lå ned til stranden øst for havnen. Herfra førte en kommandolinie op til en stor stjerneskanse med fem vinkler. Indgangen til stjerneskansen var beskyttet af en forhøjning, en travers. Midt i stjerneskansen lå et to- etages blokhus til mandskab og ammunition. Her kunne man trække sig tilbage, hvis et angreb kom for tæt på. To steder var der barrierelinier ned til vandkanten, så man kunne angribe landsatte tropper eller trække sig bort fra skansen.

Batteriet, en del af kommandoliniens vestlige ydervold og barrierelinien fra stjerneskansen, er stadig tydelige i terrænet. Stjerneskansen har været bebygget i mere end 100 år - først med lazaret, siden med et fiskerhus og andre boliger. De private haver dominerer anlægget i dag, men de yderste stråler i stjernen ud mod fjorden er stadig intakte.

Udbyhøj skanse havde en overgang kanonbåde liggende forsynet med sejl og årer og bevæbnet med lette kanoner.

Bærende elementer:
Resterne af skansen.

Afgrænsning:
Kulturmiljøet er afgrænset til området med skanseanlægget.

Sårbarhed :

- Sommerhusbebyggelse
- Byudvikling

Bemærkninger:
Ingen umiddelbare trusler.

Relatedede miljøer/elementer:
Skanser ved Treåens udløb (Bønnerup), ved Havmølle vest for Fjellerup og omkring Stavns Fjord på Samsø.

Bevaringstilstand: God

Synlighed: God